Tizenkilenczedik évfolyam. 154. szám. Kolozsvárt, hétfő, julius 11. 1898.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési dija:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. | Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklam sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 forint.
Nyilttéri czikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Hol az igazság?

Ha valaki becsületesen és érdektelenül akarja szolgálni hazája komoly érdekeit, akkor ugy kell cselekednie, mint a hogy Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke tette, a mikor a napokban megjelent kvóta-tanulmányát megirta.

Komoly és pártatlan studiumot csinált a dologból.

Nem a szerint mérlegelte a nehéz fáradsággal megszerzett és egybeállitott statistikai adatokat, ha vajjon tetszik-e az az osztrákoknak, hanem egyedül azt nézte, hogy mi a Haza érdeke és mi az Igazság.

Aztán megdönthetlen argumentumokat állapitott meg, a melyekkel igazolja, hogy már az a 30 százalék is magas, a melynek arányában eddig járultunk a közös kiadások fedezéséhez és épen ilyen megdönthetlen érvekkel mutatja ki, hogy ennél többet Magyarország egyáltalán nem fizethet, ha csak azt nem akarja, hogy Ausztriát felhizlalja, maga pedig a tönk szélére jusson.

Csak nehány napja, hogy ez a nevezetes és tanulságos tanulmány megjelent és azóta Magyarország politikusai és politikai irói, meg az ügy iránt érdeklődők foglalkoznak ezzel az értékes elaboratummal és minden körben azt a tanulságot vonták ki belőle, hogy a kvóta ügyben egyedül az az állásponton a helyes, a melyet Horánszky elfoglal és az az Igazság, a melyet ő hirdet.

Arról is meg van mindenki győződve, hogy a Horánszky adatai a helyesek és az ő argumentumai alkalmasak arra, hogy a kérdés megoldásánál számba vétessenek.

Már, hogy a kik a kvóta-kérdést annak idején eldönteni hivatvák, tudnak e bátrak lenni ahhoz, hogy ne Ausztria, hanem kizárólag Magyarország érdekét tartsák szemük előtt — ebben — az eddigiek után alapos okunk van kételkedni.

Abban sem vagyunk bizonyosak, hogy legalább a kvótabizottság tagjai elvasták e Horánszky tanulmányát s ha igen, levonták-e belőle a konzekvenciákat?

Valószinűnek tartjuk azt, hogy elvasták, de nem igen hisszük, hogy az ő argumentumait magukévá tegyék és maguk is hirdessék azt az igazságot, melyet ő állapitott meg.

Fájdalommal, de egyben bizonyos megnyugvással is kell bevallanunk, hogy Magyarország kormánya és parlamenti többsége az olyan igazságokról, melyeket Horánszky hirdet tartózkodni szokott. Ha egyik-másik a soraik között titokban tán be is vallja, hogy az igazság a Horánszky részén van, ám de nem mernek annak hangot adni.

E helyett erőszakos magyarázatokkal kisérik a szintén erőszakosan kiaknázott statisztikai adatokat és olyan konzekvencziákat vonnak le, a melyek ártalmára vannak az országnak.

E pillanatban ugyan senki előtt nem áll bizonyosságban, hogy ezt a sokszor összebogozott és már annyiszor bontogatott kérdést kik és miképen fogják megoldani s különösen az nem bizonyos, hogy vajjon alkotmányos uton nyer-e a kérdés megoldást, vagy pedig hatalmi ténykedéssel; ám egyben bizonyosak lehetünk, hogy a Horánszky adataiban és argumentumaiban rejlő és általa teljes őszinteséggel kimondott Igazság a megoldásnál nem fog érvényesülni.

Nem fog pedig már csak azért sem, mert Horánszky, daczára, hogy elsőrangu államférfiu és politikus, de egy ellenzéki pártnak az elnöke, ennek pedig a mai többség szemében — igazsága nem lehet.

Már ez a véd lem elég a többségnek arra, hogy nyiltan beismerje a Horánszky részén álló igazságot.

E helyett majd elővesznik a magyar kvóta-bizottság és a kormány tabelláris kimutatásait és az ezek nyomán kivont igazságot fogják hirdetni a magyar érdek ellen és egyben Ausztria javára.

Persze arra egyikük sem gondol, hogy Magyarország ha bármikép alakul is jövőben a gazdasági helyzete és erőkészlete, valaha visszatérhessen még a kisebb arányszámhoz, a minek az lesz a természetszerű következménye, hogy Magyarország anyagi tönk szélére jut, mig Ausztria gazdasági és közvagyonosodási fejlődése ujabb erőforrásokhoz jut.

Akkor tán — mikor ez a szomoru helyzet beáll — ők is rájönnek, hogy Horánszky Nándor hirdette az igazságot, csakhogy akkor ennek a beismerésnek a nemzet nem fogja hasznát venni.

Most kell ezt az igazságot meglátni, a mikor hasznunkra fordithatjuk.

Politikai hir.

A magyar vámtarifa tárgyalása. A tarifa-ankét most csütörtökön kezdi meg tárgyalásait, melyek előreláthatólag egy hetet fognak igénybe venni. Egy ily nagy münek a tárgyalása természetesen igen komplikált dolog és azért a miniszter, mint értesülünk, megnyitó beszédében a megvitatandó legfőbb kérdéseket csoportositani fogja, arra kérve a tagokat, hogy ezekre a kérdésekre válaszoljanak és egyuttal mondják el véleményüket az ő szakmájukat illető tarifa-tételek tekintetében. Abból az indokból, hogy a vita tulságos mérveket ne öltsön, ki fogják zárni annak az általános kérdésnek a megvitatását: közös vagy önálló vámterület? A tagoknak feladata egyszerüen a beterjesztett tarifa szakszerü megitélése lesz.

Gróf Thun tárgyalásai.

Budapest, jul. 10.

A német ellenzéki pártok vezérei Bécsben fontos tanácskozásra gyülnek össze. Gróf Thun osztrák miniszterelnöknek az a kivánsága, hogy a csehországi németek képviselőivel az osztrák nyelvkérdésről semmiféle kötelezettséggel nem járó tárgyalást folytasson. Tudatni akarja velük inditványait és tisztába akar jutni azzal, hogy mit fogadnak el és mit utasitanak vissza.

A helyzet azonban annyira elmérgesedett és a németek annyira bizalmatlanok a miniszterelnök iránt, hogy előbb tüzetesen tanácskozniok kell arról, vajjon a kormánynyal való békés érintkezésük még lehetséges-e és engedhetnek-e gróf Thun meghivásának. A holnapi konferenczia határozatának döntő fontossága lesz Ausztria belpolitikájának irányára. A kormányhoz közelálló körökben, melyekben ismerik gróf Thun intencióit, azt beszélik, hogy az osztrák miniszterelnök most teszi az utolsó kisérletet, hogy a Reichsratban lehetővé tegye a rendes parlamenti munkásságot. De azt is mondják, hogy azok a pártok, melyek gróf Thunt akciójában megakadályozzák, a kabinetet arra fogják kényszeriteni, hogy ne parlamentárisan kormányozzon és esetleg az abszolutizmus utjára térjen.

A kormány azt hiszi, hogy a holnapi tanácskozáson a németek visszautasitják gróf Thun meghivását. Hir szerint a kormány erre az esetre már meg is állapitotta a programmját: a reischrathot felosztják és a folyó ügyeket császári rendelettel intézik. A Reischrathba való választásokat csak akkor tüznék ki, a mikor a kormánynak sürgős szüksége volna a Reischrathra, tehát 1899 őszén, a mikor a delegácziókat meg kell választani. Ha a holnapi konferencián ugy döntenének, hogy Thunnal nem ereszkednek a tárgyalásba, akkor az alkotmányos nagy birtokosok, kik a mult vasárnap a tárgyalásban való részvételt határozták el, ellenkezésbe jutnának a többi német párttal, minek következtében a sokat emlegetett német közös polgárságnak vége szakadna. Különben a német pártok közt két áramlat van. Minthogy egyelőre csak kötelezettséggel nem járó megbeszélésekről van szó, két német pártnak, — köztük a német haladók egy részének is — az a vélekedése, hogy nem prejudikálnak a jövendő magaviseletüknek, ha egyes képviselőik meghallgatják gróf Thun inditványait. Ez arra vezethető vissza, hogy az utólsó hetekben a csehországi német gyárosok élénken kifejezték azt az óhajtásukat, hogy a németek a kormánnyal egyetértésre jussanak.

Attól tartanak, hogy a cseh-német kiegyezés meghiusulása esetében Ausztriának Magyarországgal való gazdasági kiegyezése is megfeneklik és az önálló vámterület veszedelme fenyegetővé válik. A többi német pártnak, különösen a német néppártnak az a felfogása, hogy a kormánnyal, melyben nem lehet bizni, csak a nyelvrendeletek visszavonása után lehetérintkezni. Annyi bizonyos, hogy a kormány mit sem nyer, ha valamenyi párttal nem tud megegyezésre jutni.

Azokról a propoziciókról, melyeket gróf Thun már a csehek elé terjesztett és a németeknek, ha beleegyeznek a tárgyalásba, szintén be fog mutatni, a következőket jelenti: A kormány javaslata szerint Csehországba minden egynyelvű, tehát akár német, akár csehnyelvű hivatalhoz vagy törvényszékhez egy olyan fogalmazó hivatalnokot fognak kinevezni, — a ki mindkét tartományi nyelvben jártas és akinek szakismeretei is vannak, ugy, hogy ez irásbeli végzéseket helyesen le tudja forditani. Ez a hivatalnok nem volna alárendelt tolmács, hanem magasabbrendü fogalmazó, esetleg törvényszéki hivatalnok.

Minthogy a szóbeli törvénykezési eljárásban a feleket és tanukat saját anyanyelvükön kell vallatni, e hivatalnok a birói tanácsnak is szólásra és szavazásra jogosult tagja volna. Ez a javaslat egyelőre csak Csehországra vonatkozik, de érvényességét később Morvaországra is kiterjesztik. Bár a nyelvrendeletekkel szemben nagy engedményt jelent, a németek aligha fogják elfogadni, mert ahhoz a régi követelésükhöz ragaszkodnak, hogy tisztán németnyelvü kerületekben kizárólag a német nyelv legyen a hivatalos nyelv. Gróf Thun miniszterelnök ezt a javaslatot ma a lengyel klub parlamenti bizottságának Bécsben időző és nála tisztelgő tagjaival is közölte, mert nagy sulyt felelet rá, hogy a klub támogatását biztositsa magának.

Vidék.

Gyulafehérvári hirek.

Jurista mulatság a kolozsvári jogász-segélyző-egylet javára. A gyulafehérvári jogászok folyó hó 16-án (szombaton) nyári tánszmulatságot rendeznek az ottani Lövészkertben, melynek protektorai a következő urak: Bartha Győző törv. biró, Csiky László kir. ügyész, dr. Emmánuel Győző ügyvéd, Felszeghy Lajos törv. biró, Filip György ügyvéd, Gereszim János törv. biró, doktor Gál Béla ügyvéd, Gwardazomi János, Kolumbán Antal, Korbuly Ignácz törv. birók, dr. Mayer Ödön, doktor Marcsák János ügyvédek, Mohay Sándor dr. orsz. képviselő, Nemes Sámuel törv. elnök, Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester, Oelberg Ottó törv. biró, Rajnay Ignácz, Rejőd József ügyvédek, Szigethi József törv. biró, dr. Féry Ödön kir. közjegyző, Weres Jenő táblai biró. A rendező bizottság tagjai: Szilágyi Mihály elnök, ifj. Felszeghy Lajos és Geraszim Viktor alelnökök, Friedmann Gyula titkár, Cserba Béla pénztárnok, Gakowich Ernő ellenőr, továbbá: Daniello Aurél Kocsis Miklós, dr. Ligethi Lajos, Nemes József, Neuwirth József, Popp Viktor, Reisz Béla és Szudarevics Benedek. A mulatság tiszta jövedelmét a kolozsvári jogász segélyző-egyletnek juttatják. Hogy fényesen fog sikerülni, arra előre is garancziát nyujt a rendezők névsora. — A védnökök is, a kik Gyulafehérvár legelőbelőbb polgárai, kellő pártolásban fogják részesiteni a mulatságot, mely teljesen zártkörü lesz. Ha ez idő nem kedvezne, ugy a mulatsásot másnap tartják meg ugyanott. A meghivókat még e héten kezdik szétküldeni. Ezek iránti és egyéb reklamációk Friedmann Gyula titkárhoz intézendők.

Az alsó-fehérmegyei régészeti történelmi és természettudományi társulat most tartotta meg tizedik népes közgyülését Gyulafehérvárt a városház nagy termében Csató János kir. tanácsos alispán elnöklete alatt. A közgyülést a d. e. 11 órakor tartott választmányi ülés előzte meg, melynek kebeléből egy nyolcztagu bizottság alakult, hogy dr. gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspököt a társulat védnökségének elfogadására fölkérje. E bizottság 1 órakor tisztelgett a püspöknél, ki a védnökséget elfogadta és az egyleti tagok közé 100 frt alapitási tőkével belépett. A közgyülés d. u. 4 órakor tartatott. Először dr. Kóródy Péter titkár olvasta fel gazdag tartalmu évi jelentését, majd Erőss József főgymn. tanár tartott felolvasást, a miért többszörösen megéljenezték. A szép felolvasás a „Gyulafehérvári Hirlapban“ fog megjelenni.

Ezután a választmányi tagok $^3/_4$ részét sorsolták ki, a kik azonban ujból beválasztattak. Két tag helye elhalálozás folytán megürült, e helyeket ujabb választás által töltötték be. A közgyülés a tagdijak körüli intézkedést a választmány által kiküldött bizottságra bizta.

A gyülésen nagy és elökelő közönség jelent meg. A hunyadmegyei régészeti egyletet Téglás Gábor igazgató és Veres dr. tanár, az EKÉ-t pedig Novák Ferencz kir. tanácsos képviselte. Táviratot küldött Kuun Géza gróf, a hunyadm. rég. társulat elnöke. Az elnök rövid bezáró beszéde és dr. Ujfalussy József kanonoknak az elnököt üdvözlő szép szónoklata után a gyülés fél hétkor véget ért.

Nem hagyhatjuk említés nélkül azon diszes hölgykoszorut, mely a gyülésen megjelent, kiknek a mindig lovagias elnök köszönetét nyilvánitotta.

Miniszteri elismerés. Körner József, általánosan tisztelt gyulafehérvári polgár abból az alkalomból, hogy 25 év óta működik, mint tüzoltó-főparancsnok, a belügyminiszter ő nagyméltóságától disziratot kapott, melyben rendkivül elismerő szavakkal emlékezik meg a miniszter a derék polgár működéséről. Az irat átadása czéljából bajtársai a mult napokban rendkivüli közgyülésre gyültek össze. A közgyülés Halmay István és Dergán Béla parancsnoksági tagok vezetése alatt bizottságot küldött ki az ünnepelt meghivására. Ez idő alatt a tüzoltók az őrtanya udvarán várták, a hol megjelent többek között Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester és Issekutz János szerkesztő is. Midőn az ünnepelt megjelent, dörgő éljenzéssel fogadtak és a zenekar rázenditette a Körner-indulót. Azután Roska József főkapitány, tüzoltó főparancsnok szép beszédben üdvözölte a jubilánsot, a ki egy negyedszázadon át kitartó munkássággal és szakértelemmel örködött polgártársai vagyonának megmentésén. Beszéde végén átadta az elismerő iratot. Az ünnepelt meghatva válaszolt s aztán a város közönsége nevében a polgármester üdvözölte. Az ünnepély a csapat tisztelgésével ért véget. Este Körner tiszteletére nagy társas vacsora volt, mely után a zenekar szerenádot adott neki.

Ferencz József püspök Verespatakon.

— Kiküldött tudósitónktol. —

Verespatak, julius 6.

Olyan volt Ferencz József unitárius püspök látogatása a bányavidéken, mint a fénylő nap megjelenése a borult égen; mikor a beborult ég boltját áttöri a napsugár, szétüzi a fellegeket s rövid idő alatt a kitisztult, derüs kék ég mosolyog le ránk. Borus ég alatt értsük azt a sötét emléket, a mit Majláth püspök tavalyi beszédei hagytak a lakosság szivében, melyre már egy táviratunkban rémutattunk s mely fájdalom, utolsó betüjéig igaz volt.

Czáfolatot adtunk ugyan ki reá, épen az ottani uritárius egyháztól. De, hogy született a czáfolat? Ferencz József püspök mihelyt lapunkban elolvasta az emlitett táviratot, azonnal levelet irt Mózes abrudbányai lelkésznek, hogy akár igaz a dolog, akár nem, czáfolják meg, külömben nem látogatja meg az egyházat s kénytelen lesz ezen hirlelésekért távolmaradni az unitárius templom fennállásának száz éves ünnepélyéről. Azt hisszük, ez mindent megmagyaráz.

De épen azért, mert értesüléseink hitelességére sulyt fektetünk, kiküldöttük egyik munkatársunkat, hogy még az unitárius püspök látogatása előtt saját maga győződjék meg, mennyi igaz a dologból. Ezen utja alkalmával ugy Abrudbányán, mint Verespatakon meggyőződött arról, hogy Majláth nem hagyott jó emléket maga után még saját hitfelei körében sem. Lapunk munkatársa különösen Verespatakon a róm. katholikus egyházközség legtöbb intelligens tagjával beszélt és bizony szomoruan igaz: egyetlen egyet sem talált köztük, ki Majláth ottani működéséről tisztelettel nyilatkozott volna. Ez az igazság. A ki tudja: czáfolja meg.

Semmi sem jellemzi jobban ezt a közhangulatot, mint az, hogy legtöbb városban, a hol Ferencz József unitárius püspök keresztül utazott, a fogadtatásnál katholikus férfiu tartotta hozzá az üdvözlő beszédet s a tisztelgő küldöttségek szónokai katholikus vallásuak voltak. De még jobban jellemzi a Majláth elleni elkeseredést az, hogy Zalatnán ezekkel a szavakkal fogadta a református vallásu szónok a püspököt:

— Méltóságod van hivatva arra, hogy behegessze azt a sebet, a mit egy evvel ezelőtt egy másik egyházfő ejtett a mi szivünkön; méltóságod, a ki előtt nincs vallásküllönbség, ki egyforma szeretettel öleli keblére az embereket, bármelyik vallásfelekezethez tartozzanak is azok.

És ez igaz is. Mert Ferencz József első sorban hazafi. Igen érdekes az, a mit Abrudbányán mondott feleletül a katholikus vallásu Boér Béla üdvözlő beszédére:

— Azt hiresztelik sokan, hogy én tüntetni, téritni jöttem. Hogy tüntetni jöttem volna: az nem igaz. De hogy téritni jöttem, nos hát: ez igaz. Igen, téritni jöttem, eljöttem, hogy mindenkit megtéritsek a magyar államesznének, a magyar hazafiságnak!

És Ferencz József ezen nemzetiséglakta vidéken valóságos missziót teljesit, mert hazafias egyházi beszédeit a román nemzetiségűek is örömmel hallgatják s mostani látogatása alkalmával is a gör. kath. és gör. kel. román egyháznak vezetői és fejei legnagyobb szeretettel vették körül a népszerü főpásztort, ki minden beszédben inti hallgatóit, hogy bármelyik vallásfelekezethez, bármelyik nemzetiséghez tartozzanak, szeressék ezt a drága hazát, mely mindnyájunkat ápol és eltakar.

* * *

Ferencz József püspök fogadtatása Verespatakon ép oly fényes, ép oly lelkes volt, mint Abrudbányán. Már napok óta előre készült Verespatak egész közönsége, hogy az unitárius egyház főpásztorát, kit mindenik egyház egyformán becsül, olyan fogadtatásban részesitse, minőt a város sohasem látott.

A püspök négyes fogata Mózes András kolozsvári lelkész és Mózes Mihály abrudbányai lelkész kiséretében négy órakor indult el, honnan számosan kisérték ki, köztük Boér Béla polgármester és Zanaty Géza járásbiró.

Verespatakról ezalatt egy beláthatatlan hosszuságu lovas bandérium indult a püspök elébe, — mely a város határán találkozva a püspöki fogattal, harsány éljenzések közepette kisérte a püspököt a város felé.

Ezalatt hosszu kocsisor foglalt helyet a királyi bánya, vagyis a Szent-Kereszt altárna bejáratánál, hol az országuton diszkapu volt felállitva: „Isten hozott!“ felirással. A diszkapu közelében, az ut mindkét felén, a királyi bánya százakra menő munkásai, diszbe öltözve, égő mécsekkel állottak sorfalat, mig a diszkapunál a nagy közönségen kivül ott volt Verespatak intelligencziája, az összes hivatalok, szolgabiróság, községi elöljáróság, képviselőtestület, a róm. katholikus, gör. katholikus, gör. keleti, ev. református és unitárius egyházak képviselői.

A hegyek tetején egyszerre lángok gyuladtak ki és dinamitok földet megreszkettető lövése s mozsár ágyuk dörgése jelenté a püspök érkezését. Majd feltünt a püspöki fogat, a közönség harsány éljenzésben tört ki. A püspök a diszkapunál leszállott s ekkor a nők diszes virágcsokrot nyujtottak át neki, majd Jánky Kálmán (kath. vallásu) községi elöljáró intézett hozzá rövid üdvözlő beszédet, melyre a püspök tartalmas beszédben válaszolt s azután többeket, kiket felismert, megszólitott.

A püspök fölült kocsijára s ekkor megindult a menet. Elöl a hosszu lovas bandérium vágtatott kettős sorokban, utánna a négyes püspöki fogat, ezután hosszu kocsisor következett, — melyben a küldöttségek foglaltak helyet. A hegyeken folyvást dörögtek a mozsárágyuk s a menet az utczákon álló közönség folytonos örömrivalgásai és harangzugás között ért a főtérre, a honnan a fogat Gruber József, tekintélyes unitárius vallásu bányabirtokos házához hajtatott, hol a püspök megszállott.

Ekkor pár percznyi pihenés után istentiszteletre ment a püspök. A templomot a mindenféle vallásu közönség jó előre megtöltötte. A templom fel volt diszitve és virágokkal behintve. A közönség akkora volt, hogy a templom előtt álló téren is százakra menő sokaság tolongott. A püspök itt olyan beszédet tartott, mely örökké emlékezetes marad a közönség előtt. A hit, remény és szeretetet soha szebben, soha megragadóbban nem fejtette egyházi beszédben senki, mint Ferencz József az ő közvetlen, egyszerü és szivhez szóló modorában. De fontosabb előttünk az, a mit remek beszéde végén mondott:

— Megkivánom hitfeleimtől, hogy vallásukban buzgók legyenek; de megkivánom, hogy tisztelettel viseltessenek a más vallásfelekezetűek iránt is, mert előttem nem ke-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

resztény, nem Krisztus követője az, ki a más vallását tiszteletben nem tartja. Megkivánom, hogy ugy szeressék a más hitfelekezethez tartozókat, mint saját édes testvéreiket. (Bezzeg nem igy beszélt Majláth, suttogták egymásnak a katholikusok.)

Még érdekesebb ennél a beszéd vége, mikor igy szólt:

— És most Istennek szent áldását kérem e templomra; de kérem egyszersmint a városban lévő mindenik vallásfelekezet templomára is. (No ugyan Majláth nem ezt tette.)

Leirhatlan volt a lelkesedés, „a mit a beszéd, különösen a más vallásuak között keltett. Senki sem beszélt másról, mint a püspökről, ki mindnyájuk szivét megnyerte beszéde által. Ezután Raffaj Zsigmond unitárius lelkész üdvözölte a templomban az egyházközség nevében, mire a dalárda éneke után az istentisztelet véget ért s a püspök szállásán kezdetét vette a tisztelgés.

A tisztelgésnél jelen volt minden egyház, minden hivatal. A tisztelgők nevében Imreh Károly (róm. kath. vallásu) főszolgabiró tartott hozzá lelkes beszédet, melyben kijelenti, hogy bár más hitfelekezethez tartoznak öröm fogja el szivöket, valahányszor városukba jön, mert becsülik benne a nemesen gondolkozó főpapot, az igazi főpásztort s a nagy hazafit. A püspök beszédében többek közt ezeket mondta:

— Én mindig az embert nézem. Előttem nincsen valláskülömbség. Legyenek meggyőződve, hogy ép oly szeretettel viseltetem más hitfelekezetekhez tartozók iránt, mint saját hitfeleim iránt. Mindnyájan Istent imádjuk, mindenik a maga módja szerint. Előttem az az első kötelesség, a mire önöket is intem: szeressék a hazát, az édes magyar hazát vallás és nemzetiségi különbség nélkül, melynek keblén, mint édes anya keblén mindnyájan pihenünk. S ha én most, mint az unitárius egyház főpásztora saját hitfeleimet vallásban való buzgóságra intem; atyailag intem egyszersmint önöket is, kik más hitfelekezethez tartoznak, legyenek buzgók saját vallásuk gyakorlatában. (Lelkes és hosszantartó éljenzés.)

Ezután következett a jelenlevők bemutatása. A katholikus egyház nevében jelen volt Moldován Lajos Verespatak legtekintélyesebb polgára, pártelnök, bányabirtokos, k. egyházi gondnok, Dregán János bányabirtokos, a kath. egyház főgondnoka; az ev. ref. egyház képviseletében, (minthogy pap nincsen.) Tóth Kálmán községi jegyző, egyházi gondnok; a járás képviseletében a beszédet tartó Imreh Károly főszolgabiró és Incze Antal szolgabiró; a község nevében Jánky Kálmán községi elöljáró, Jánky András és Szántó György községi hivatalnokok; a királyi bányahivatal nevében Urbán Mihály, Melis István mérnökök, az orvosok közül Darkó József dr.; a városi képviselőtestület nevében Ajtai Árpád bányabirtokos, kereskedő, Riedl István bányabirtokos és mások. A gör. kath. egyház feje Májor János lelkész káplánja, Butnár Izidor kiséretében másnap délelőtt tisztelegtek a püspöknél, valamint Lupu György, a gör. kel. egyház lelkésze is.

Tisztelgés után a püspök a kiséretében levő Mózes András lelkész és Barabás Sándor egyházi pénztárossal a papilakhoz ment, hogy a püspöki vizsgálatot megtartsa, hol az összegyült presbyterium, élén Raffaj Zsigmond lelkészszel és Székely József főgondnokkal várta. Püspöki vizsgálat után barátságos vacsora volt Gruber József házánál a püspök tiszteletére.

Mihelyt esteledni kezdett, a házak ablakaiban gyertyák gyultak ki. Az egész városban általános világitás volt. A máskor sötét utczák egészen világosak voltak. A világitás a püspököt igen kellemesen érintette.

*

Hol van Sneff?

Az ünnepségek alatt a katholikus egyház hivei többször tették fel ezt a kérdést. De hát igaz, mi is az a Sneff? Most az egyszer nem kétlábu tollas állatról, a szalonkáról van szó, hanem Sneff József plébánosról, ki annak idejében táviratunkat leczáfolta. Ki is adtuk, hiszen igazságszeretetünkre hivatkozott.

Hanem, valamint a leczáfolásban nem volt igazság, ugy nekünk sem volt igazunk, mikor Sneff urat felvilágosult embernek tartottuk. Ő ugyanis bebizonyitotta, hogy agyát a legsötétebb középkori korlátoltság veszi körül. A fogadtatáson nem jelent meg. Megtiltotta, hogy a püspök érkezésekor harangozzanak. Nem is tisztelgett.

A katholikus hivők legnagyobb megbotránkozással vették ezt tudomásul és váltig szidták, s nyilvánosan, utczákon különféle titulusokkal illették. Nem egyszer hallatszott az is, hogy jó volna valami Pichler-féle olajos labdacscsal ellátni. Mikor aztán este a világitást is megtagadta, egyszerre kiáltottak fel:

— Verjük be az ablakait!

Természetesen az unitáriusok, nehogy az ünnepet egy ilyen kinos inczidens megzavarja, lecsillapitották a felháborodott katholikusokat, hogy hagyják meg papjukat középkori sötétségben.

*

Másnap a püspök néhány tekintélyes polgárnál, hivatalfőnöknél és egyházi férfiunál tett látogatást s délben a bankettre ment, melyet tiszteletére rendeztek s melyen az egész intelligenczia jelen volt. Nem akarjuk részletes leirását adni az itt lefolyó ujabb ünnepségeknek, csak felemlitjük, hogy a püspök itt is három olyan beszédet tartott, mely örökké emlékezetes marad. Különösen érdekes egyik beszédének a passzusa:

— Bolond dolgot cselekszik, a ki azt akarja, hogy minden embert a maga vallására téritsen. Szükség van mindenik vallásfelekezetre, hiszen talán nem is volna kedves az Istennek, ha minden ember egyformán imádná. Ugyan kinek telne kedve abban, ha egy toronyban 3—4 harang volna s ha mindenik egyforma nagy volna, egyforma hangon szólana. Avagy gyönyörködtetne e ezen a banketten is a zenekar, ha csupa hegedüsből állana s ha mindenik hegedüs egy huron és egy hangon játszanék. Látják, igy van a vallással is. Valamint mi is a különféle hangszerek öszhangjában gyönyörködünk; ugy gyönyörködik az Isten is abban a közös hármóniában, a mely a különféle vallás szerinti imádásból keletkezik.

Megemlitjük még, hogy Major János a román gör. kath. lelkész mondott szép hazafias beszédet, melyben kifejti, hogy ők ugyan más nemzetiségüek, de büszkén vallják magukat a magyar nemzet fiainak, együtt munkálnak a haza javáért velünk, hogy Magyarország minél erősebb, hatalmasabb és boldogabb legyen. A román egyház fejének hazafias beszéde nagy tetszést keltett. Később Imreh Károly fel is köszöntötte a két román papot, kik az ünnepségekben mindenütt részt vettek.

A püspök kevés ideig maradhatott elutazása miatt, s utoljára még szép allegoriában fejtegette, mi a haza, s utolsó szava is az volt, mikor eltávozott:

— Legyetek jó hazafiak! Szeressétek a hazát!

A püspök éljenzés közt eltávozott. Később kocsira ült kiséretével, hogy visszautazzék Abrudbányára. A város végéig lobogókkal feldiszitett kocsikon kisérte őt az intelligenczia, ott elbucsuztak tőle s a szépen lefolyt ünnepségek után a püspök visszautazott székhelyére, Kolozsvárra.

A lövöldöző orvos áldozata.

Kolozsvár, julius 11.

Egyik áldozata tegnap szenvedett ki Wéber Albert járás orvosnak a kolozsvári Károlina-kórházban.

Olvasóink emlékezni fognak, ma egy hete irtuk volt, hogy Wéber Albert nyugalmazott járás-orvos meglőtte szomszédját, Balázs Ferencz külvárosi földészt és ennek nejét, Gombos Marczellát.

Már a multkor röviden elmondtuk a tényállást.

Balázsné Gombos Marczella asszony összeveszett lakójával, Jakabovitsnéval valami majorság felett.

Az orvos, a ki Jakabovitsnéval sérvkötőket szokott készittetni, át ment, hogy kibékitse őket.

A kibékités sehogy se sikerült. Az orvos szavaival olajat öntött a tüzre, a mely tüz az asszonyok nyelvéről forró lávaként ömlött az orvos fejére is.

A harcz heve alatt jött haza Balázs Ferencz. Hogy véget vessen a csetepatének, kiutasitotta udvaráról a hivatlan békebirót.

Az orvos ezért neheztelt.

Délután Balázs Ferencz át ment a szomszéd pálinka-mérőbe 4 kr ára sziverősitőre.

Ott volt Gáspár Elek földész társa is, ki az arra haladó orvost behivta egy korty italra. Az orvos bement s meglepetésének adott kifejezést, a midőn d. e. ellenfelét Balázst ott találta. Mindamellett békülni szeretett volna szomszédjával.

Egy üveg császár körte-pálinkát bontatott ki s kinálta Balázs Ferenczet. Ez nem akart inni, sőt a másik szobába vonult az orvos elől.

Az orvos mind követelőbben lépett fel a béke érdekében, mig utóljára mindkét férfi alkalmatlannak találta az orvost és Balázs két pofot nyomott a dr ábrázatára s az üzletből kitelepitvén, belökték az orvost a sánczba.

A morfiummal és pálinkával élő orvos meggyalázottnak érezte magát ez eljárás által és elhatározta, hogy követelni fogja, hogy a rajta elkövetett gyalázatért kérjenek tőle bocsánatot, különben véres elégtételt vesz.

E czélra vásárolt töltényeket és felszerelte magát másnap revolverrel.

Mielőtt elindult volna, előbb két iv papirt vett a Magyarosi vegyeskereskedéséből, ezen megirta végrendeletét. Azután bepálinkázott és követet küldött először is Gáspár Elekhez, követelvén a bocsánatkérést.

Gáspár Elek hajlott a szóra s bocsánatot kért. Itt tehát, az orvos véleménye szerint, a lovagias elintézés megtörtént.

Ment azután Balázs Ferenczhez. Balázst az istállóban foglalatoskodva találta.

Előadta a bocsánatkérésre vonatkozó kivánságát, fenyegetőzvén a véres elégtétellel.

Balázs rendkivül csendes, békés természetü ember lévén, lehet, hogy hajlott volna a szóra, csak hogy megmenekedjék az izgága embertől.

Azonban a feleségét ingerelte az orvos fogadatlan prokátorsága és lármát csinált, a minek a vége az lett, hogy az orvos revolverestől a kapun kivüli állapotba helyeztetett.

Itt aztán az utcza szélén meg is állt az örjöngő doktor, ki részeges és ideges állapotában még inkább tetézve látta a rajta elkövetett gyalázatot.

Pár pillanat mulva elindult Balázs a rendőrségre panaszt tenni.

Midőn kilépett a kapun, szemközt találkozott ellenfelével. Szó nélkül haladt el mellette. Az orvos azonban hátához érintette a revolvert s „eredj a rendőrségre" szavak kiséretében, közvetlen közelből reá lőtt.

A meglőtt ember jajgatva és tántorogva igyekezett egy közel levő házba menekülni.

Az orvos még két golyót bocsátott utánna ezekkel azonban nem talált.

Ekkor jött ki a Balázs felesége és sértő szavakat kiáltott a gyilkos orvos felé. Az „nesze egy golyó neked is, mert még nekem is marad", szavakkal mellbe lőtte az asszonyt, a ki sikoltva esett el.

Az asszonyt a szomszédok emelték fel, be vitték a lakására, telefonáltak a mentőknek és a rendőrségnek.

Csodálatos és jellemző dolog, hogy az összeverődött szomszédok között, nem találkozott egy pár bátor ember, a ki az orvost lefülelje.

A sérülteket a kórházba vitték, honnan Balázs a hét közepén kijött, az asszony azonban tegnap kiszenvedett.

Halála előtt papot kért, Németh Sándor ref. lelkész tegnap d. e. 10 órakor részesitette az urvacsorájában. Az asszony elmondta a szokásos imákat, megcsókolta az Isten szolgája kezét, elbucsuzott nagynénjétől és azután kiszenvedett.

Négy árvát hagyott hátra.

Anna 15 éves.
Marczella 8 „
István 4 „
Zsuzsa 1 és fél éves.

Ez árvák anya nélkül maradnak és kérdés visszakapja-e apjuk eddigi munkaerejét, nem maradnak-e igazi árvák?

Ki kárpótólja majd őket? Önkéntelenül ezek a kérdések vetődnek fel s szembe ötlik, hogy e földész családra milyen sajátos fatum nehezedik. Az elhunyt asszony nénjének Diószegi Istvánnénak a fia is embert ölt. Megölte Jakab külvárosi földésznek a fiát. E fiut pedig még mielőtt a vizsgálat befejezést nyert volna s elvehette volna megérdemelt büntetését, Zágoni, Makó és Szász nevü külvárosi földészek ölték meg. E tragédiákba bele játszik az a nevelés hiány, a mely külvárosi népünknél vallás-erkölcsi és kulturalis tekintetben szembe ötlő. Erről szolunk később.

Az elhalt szegény asszonyt a törvényszéki orvostani intézetben felbonczolják.

Holnap d. u. 3 órakor fogják Külközép-utcza 82. sz. háztól temetni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, julius 11.

Olvasóinkhoz!

Sziveskedjenek a most **folyó** évnegyedre az **előfizetési dijat mihamarább megküldeni,** hogy a lap küldését a kiadó hivatal ne legyen kénytelen **megszüntetni.**

— **Elismerés a kolozsvári kertészeti egyesületnek.** A kolozsvári kertészeti egyesületnek helyes irányba ... és szép eredménynyel kecsegtető ... seért Darányi Ignácz földmüvelési miniszter elismerését nyilvánitotta. A ... különösen örömmel emeli ki elismerés... ben azt, hogy az egyesület nagyon ... pótló vállalatot kezdett az amerikai ... vesszők termesztésével, továbbá a kert... daság fejlesztésére irányuló törekvés... miniszter hangsulyozza, hogy ez Kolo... a hol még két faiskola van, nagyon ... ges. — Az egyesület intézőire nézve ... nyára jó hatással lesz a ... ter buzditó elismerése, melyet ... munkával vivtak ki. — A kertészeti ... sület nagy buzgalmat fejt ki a ... földészek fiainak gazdasági kiképzése ... is. A kert, szőlő müvelés és a fate... körébe tartozó dolgokról szakszerü gya... iskolázásban részesitik a fiukat. Minden... nulónak kis tábla földje van, melyet ... ki s melynek terményeit haza viheti ... sul a szorgalmas és tehetségesebb fiuk... vakat és különböző csemetéket kap... talmul. Az egyletnek ez idők szerint ... Haller Károly dr., kert igazgató Bodor ... biró, az egyesület pénztárnoka Biró ... gyógyszerész.

— **Kolozsvári hajó szál... czég a spanyol hadsereg ré...** Ne mondja többé senki, hogy a kolo... nagyobb vállalkozó czégekben nincs ... dóság még nagyobb vállalatok kere... lére, mert ugyancsak van. Bizonyitja ... a nem minden napi körülmény, hogy ... világ hirü, hajó gyárkikötőjében egy ... vári legelőkelőbb czég rendeletéből ... pokban 4 hajó szedi fel a horgonyát s ... erővel indul a Kuba szigetek alá, hogy ... a Spanyol hadsereg hadihajói, győzelem... gitsék a hidalgó nemzet katonáit. A ... vásár bár mily álomszerünek tünjék ... a kolozsváriak előtt, még is tény s ... a következő:

Egy franczia nagy vállalkozó és ... lógus, Malonyay Dezső huzamos ideig ... ban tartózkodott kolozsvári polgári is... tanár révén megismerkedett egyik kolo... vári tekintélyes társas czéggel. Ennek ... tatása mellett kőszén bányákat keres... M. Gorbó körül a franczia. E vállalkozó ... zelebbről Madridban járt, a hol megbiz... keressen egy tekintélyes vállalkozót, a ki ... hadihajót szerezzen be a hadsereg ré... Olyan vállalkozót, a ki az üzletet lebony... lithatja a nélkül, hogy sérelem esnék a ... talmak között fennálló megegyezésen ... franczia a kolozsvári czéget ajánlotta, ... a hajókat meg is vette s most, szép össz... közvetitési dijért, a spanyol hadsereg rend... kezére bocsátja.

— **Csatornázás Hidelvén.** A ... Melocco-czég a Hidelvén is megkezdte ... végre a csatornázási munkálatokat. Itt ... vező talajviszonyok vannak ennek gyors ... bonyolitására. Falak és más akadályok a ... munkát nem hátráltatják. A talaj egy ... ren alul már porond, a melynek könnyü ... olcsó az ásása és megtakaritják a kiman... föld elfuvarozását, mert épitkezésekhez ... vesen rostálják és hordják a porondot. — ... Nagy-utcza derekán a vasuti pályaházig, ... zárták a kocsi közlekedést. A kocsik a ... mellékutczákon feneketlen kátyukon ... mély sártengeren vergődnek keresztül. Felt... egy reggel, midőn 6 és 7 óra között a Nagy... utczán jártunk, hogy egész vonalon ... jele sem volt a munka megkezdésének. ...

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1898. Julius 11.

Gyilkossággal vádolva.

— Angolból forditotta: **Amica.** —

Prólog.

XV.

(Folytatás.) (45)

— Soha sem kételkedtem abban. Volt okom tudni, hogy ő milyen ügyes tudott lenni a pennájával. Ha maga látta volna azokat a számlákat, melyekről beszéltem, soha sem képzelte volna, hogy azok hamisitások voltak.

De külömben is, ő azon a napon a padlás szobában volt, mert külömben nem lett volna nyitva az ajtó. Vajjon ki jöhet? Ugy-e csengettek!

Robinsonné felugrik a székéről, midőn hatalmas csengetés zug végig a házon.

Én fáradtan dülök hátra a székemben, a mint ő az ajtó felé siet.

De a következő pillanatban felállok. A szoba forogni látszik körültem, tagjaim inognak alattam, a szék hátát mind a két kezemmel megragadom támaszul. Álmodok vagy megőrültem? A Pali hangját hallottam?

Az utcza ajtó betevődött, a nappali szoba ajtaja kinyilik és ismét betevődik.

Szivem gyorsan ver, de én igyekezem nyugodt lenni. Valószinü-e, hogy a férjem hangját hallottam? Hogy tudott volna ő engem megtalálni, még ha kivánta volna is azt tenni? Minő bolondság, minő őrültség volt azt gondolni, hogy az a Pali hangja volt!

Ismét hallom a nappali szoba ajtaját megnyilni, és Robinsonnét azt mondani:

— Sir, nem bánja, hogy a konyhába vezetem?

— Oh, nem! Csak arra kérem, hogy egyedül lássam őt.

És most már tudom, hogy Pali megtalált engem.

Keresztül jön a folyosón, és, a konyhába lépve, beteszi maga után az ajtót.

Ott állok karjaimat még mindig a szék hátán nyugtatva, és fejemet azokra hajtva. Nem merek rá nézni, és reszketek a szemeiben levő harag gondolatára, és azon szemrehányásokra, melyeket el kell tőle viselnem.

A férjem felém jön a nélkül, hogy egy szót szólana, és felibem hajol. Nagyon gyöngéden megfogja a kezemet, majd arczomról elvonja.

— Mari, nézz rám! mondja; de a hangjában nincs szigoruság, csak véghetetlen gyöngédség. Ismét azt kérdezem magamtól, ha vajjon nem álmodom-e.

Pali a kebléhez teszi a kezeimet és ott tartja; én lassan, nagyon lassan, felemelem a szemeimet hozzá.

— Mari! Feleségem! kiáltja szeliden.

A következő pillanatban átölel a karjaival, magához szorit, és a hajamat, homlokamat és a számat csókolgatja.

— Édes szerelmem! Drága kincsem! mormogja mély, vibráló hangon. Te szenvedtél, és soha sem mondtad azt meg nekem. És én még több szenvedést okoztam neked!

Valahogy kibontakozom a karjaimból. Ámbár minden gyöngéd szava és csókja drága nekem, de érzem, hogy szerelme megalázó, ha ő engem bünösnek hisz.

— Pali, én ártatlan voltam! rebegem. Vádolva voltam, de azt a bünt nem én követtem el.

— Azt szükségtelen nekem mondani.

— De te azt mondtad.

Férjem félbe szakit, ismét magához von, és szeretettel, meggyőzőleg igy szól:

— Azt mondtam, hogy olvastam a hirlapokat, hogy a tényeket tanulmányoztam, és Lynde Letticet kétségtelenül bünösnek tartottam. Édesem, te reszketsz! Mennyire megsebezhettelek! Tiz évet adnék oda az életemből, hogy azokat a szavakat el nem mondottakká tehessem, de én tudom, hogy a te szerelmed meg fogja azokat nekem bocsátani.

Azok igazak voltak, mert a bizonyitékot én valóban meggyőzőnek találtam.

— Az én bünömet illetőleg? — kérdem.

— Nem — Lynde Letticere, — válaszolja ő gyöngéden.

— De Pali, az egyre megy!

— Édesem, roppant különbség van a dologban. Lynde Lettice ellen, az én véleményem szerint, a bizonyiték meggyőző volt, és tényleg az most is. De elleneď, édes feleségem, minden bizonyiték semmivé törpül. Hiszen, Mari, ha az országnak minden törvényszéke és ügyvédje a te bünös voltodat igyekeznék bebizonyitani, csak nevetni tudnék bolondságukon és tudatlanságukon! Tudom, hogy te egy olyan galád tettet nem tudtál volna elkövetni. Akár azt probálnák előttem bizonyitani, hogy a jó gonosz; e logikán csak mosolyogni tudnék, és azt állitani, hogy a jó jó.

— Pali, igazán hiszel ártatlanságomban? — kérdem még mindig kétkedő hangon.

— Hát olyan nehéz azt elhinni? Mari, engedd, hogy valamit kérdezzek tőled. Feltéve, hogy helyzetünk meg volna fordiva, te, ösmerve engem, hihetnéd-e, hogy én valamikor oly kegyetlen bünt követtem volna el?

E kérdésre mosolygok, és bátorságot veszek magamnak a férjem szemeibe nézni. Ő ismét a keblére ölel és gyöndéden megcsókol.

Eugéni nagyon tapintatos, és valamelyik szobájában van, mig én és Pali egymás mellett ülünk a tüz előtt, és egymás kezét fogva beszélgetünk, teljesen megfeledkezve azon tényről, hogy a Robinsonné meleg konyháját monopolizáljuk.

Férjem meg fedd, a miért nem voltam bizalommal iránta; de pirongatása nagyon szelid, és midőn könyeket lát szemeimben, rögtön megbánja szavait, és visszavon mindent, amit mondott.

Midőn egy kissé hozzá kezdek szokni az én nagy örömömhez, kérdéseket intézek hozzá.

— Pali, hogy találtál meg?

— A lehető leg egyszerübb módon. Tudtam, hogy a gyorsvonattal jöttél, és én megállás nélkül Paddingtonba szaladtam. Ott várnom kellett, mert a következő vonatról lemaradtam. De ez volt a szerencsém, mert ugyan azzal a kalauzzal jöttem a ki a gyorsvonattal jött volt; és ő látta, hogy te egy olyan bér kocsiba ültél, melynek a kocsisát ő ösmerte. Miután őt az állomáson megtaláltuk, megkérdeztük tőle, hogy tégedet hova hozott, és aztán ide hozattam magamat vele. Mari, későre jár az idő! Gondolod, hogy Robinsonné egy vendég helyett kettőnek szállást tudjon adni?

— Igen — bizonyos vagyok benne, hogy ő téged is szivesen lát.

— Mari, ki ez az asszony? Én nem tudtam jól megérteni, ámbár ő nagyon bőbeszédü, és rövid idő alatt sok mindenről informált.

— Ő komorna volt Burnsideban.

— Oh, — és Pali e felkiáltást nagyon meggondolkozva ejti ki. Abban az időben ott volt?

— Igen.

— Ő is tanu volt? folytatja a férjem.

— Igen — az volt, ha jól emlékezem.

— Mari, mi volt a neve?

— Cajot Eugéni — válaszolom.

— És ő soha sem gyanusitott téged?

— Nem; de neki meg van a maga elmélete, az a véleménye, hogy a gazdasszony Petersné volt az, a ki Lady Denhamet meggyilkolta.

— Jó, mi igyezni fogunk azt meg tudni.

Palinak az elhatározása és a sikerbe valo hite örömmel tölti el a szivemet; de a következő pillanatban szinte bánkódom az reménykedése felett.

— Édesem, ez a rejtély soha se lesz megloldva, mondom neki csüggetegen hangon.

— Az igazság fel lesz deritve! — erősiti ő.

Oh, Pali, ne reménykedjél annyira! kérlelem, bánatos hangon.

— Mars, hallgass reám! Te évekig éltél egy meg nem érdemelt szégyen árnyékában; te, a ki ártatlanul szenvedtél, mig az igazi bünös mind ez ideig szabadon volt. Ez időtől kezdve arra szentelem az életemet, hogy nevedet tisztázzam, és édesem, az Ég segitségével meg fogom azt tenni! Nem fogom kimélni a fáradságot, és minden követ megmozgatok.

— És ha nem sikerült? — kérdem nyugodt hangon.

— Majd meglátjuk, mondja ő. De én hiszem, hogy sikerül, ismétlem.

— Akkor édesem, megtettük, a mit tőlünk telhetőleg tehettünk, és a legyőzetést bátran kell elviselnünk.

— És akkor az én szégyenem árnyékot fog vetni reád. Ez előttem a legkeserübb része!

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

...forgalmu utczában éjjel-nappal dolgozni kellene. Ha ily lanyhán vezetik ezt a munkát, még október 1-re sem lesznek ... Hidelvével. Felhivjuk az ellenőrző bizottság figyelmét arra, hogy a csatornázási munkák teljes erővel való végzését szorgalmazza.

— **Tisztelgés a polgármesternél.** A kolozsvári ipartestület elöljárósága ...nap délelőtt 10 órakor Szvacsina Géza polgármesternél küldöttségileg tisztelgett. A küldöttség tagjai voltak Reményik Károly ipartestületi elnök veztése alatt: Hirschfeld ... ipartestületi titkár, Demjén Ágoston, ...czi Ignácz, Gergely Kálmán, Hevesy Jó..., Kerekes János, Nagy János és Szilágyi ... előljárósági tagok, Tussai Gábor iparhatósági biztos és ifj. Jakab Lajos ipartest. titkár. Az uj polgármestert Reményik ... elnök lendületes szavakkal üdvözölte, ... Szvacsina Géza polgármester megköszönte az ipartestület tagjainak szives kivánságait s megigérte, hogy mint eddig, ugy ... is szivvel lélekkel fog Kolozsvár ... iparosai és iparának felvirágzása érdekében munkálkodni, mert Kolozsvár város fejlődését az ipar felvirágzásában látja.

— **Benigni Samu** kolozsvári nagy... vendégszerető házánál szombaton nagy ...kelő társaság jött össze, hogy a ház ...tisztelt urnőjének névnapját ünnepelje. Az illustris társaságban Kolozsvár előkelőségei vettek részt. Tán felesleges is mondani, hogy a házi ur és urnő a legnagyobb szivélyességgel fogadták a vendégeiket, s ...pás vacsorával vendégelték meg. A vacsora folyamán első sorban B i r ó Béla apátplébános ékes felköszöntőben ünnepelte a házigazdát, majd S z v a c s i n a Géza polgármester lelkes és magas szárnyalásu beszédben az ünnepelt háziasszonyt Benigni Samunét köszöntötte fel. Ezután csakhamar ... követték a felköszöntők, melyekből a társaság mindenik tagja bőven kivette a részét. A társaság hajnal felé oszlott el.

— **Tanitóválasztás.** A kolozsvári ref. egyházközség képviselő testülete tegnap délelőtt 11 órakor közgyülést tartott a ... épület nagytermében. A közgyülésre ... nagy számban jelentek meg a tagok, a mi a napirendre tüzött tanitó választásnak tulajdonitandó. A közgyülést Biró ... apátplébános nyitotta meg tartalmas és ... beszéddel, melyben a jó tanitó nagy ...ását igen érdekesen fejtegette s komoly ... ajánlotta a tagoknak, hogy jól ... meg a megürült tanitói állásra a legarravalóbbját, mert nagyon sok ... a jó tanitótól a tekintetben, hogy az ... nemzedék minő nevelésben részesüljön ... erkölcsi anyagkészlettel induljon ki ... A tagok az elnök tanulságos be... nagy figyelemmel hallgatták és élénken megéljenezték. Napirenden a kolozsvári ... iskolánál megürült tanitói állás be... volt. Az elnök előterjesztése szerint ... állásra heten pályáztak, a kiket az is... és a választmány következő sorrendben jelölt: 1. B u d a i Árpád, 2. S z i l á g y i ..., 3. Pintye József, 4. Márton Károly, ... Schidló Bertalan, 6. Odvay Ferencz, 7. ... Sándor. Elnök a szavazatszedő bizottság T a m á s i Sándor elnöklete alatt ... kezdetét vette a szavazás. Ennek ... beadatott összesen 163 szavazat.— ... kapott S z i l á g y i Márton 152-őt, ... Árpád 8-at, Pintye József 2-őt, ... Bertalan egyet. Óriási szavazattöbbséggel tehát S z i l á g y i Márton választatott ... A választás eredményét zajos éljenzés ... vette a közgyülés tudomásul. Az uj tanitó egyike az ifjabb nemzedék tehetségesebb tagjainak. Egy év óta az EMKE kis-sebesi iskolájában van alkalmazásban s egy évi működésével igen szép eredményt ért el. A kolozsvári főelemi iskola igen jó erőt nyert ...

— **A fogárasi ménes** részére most egy összevásárolt erdélyi félvér kancza állomány szemtanu szakértők állitása szerént ... gyenge conditióban van. A kanczák so... rossz szőrben vannak, a csikók satnyák. Vajjon e rossz állapotukat a klima ...-e? A ménes intézősége szerint a lipiczaiak egyenlő tartásban részesülnek. Tehát ... a legelőben és a klimában kereshető ok. De ez okot okvetlen meg kell találni ... orvosolni. Érdeke az első sorban az államnak, kinek oly sok pénze fekszik az ügyben, érdeke ez az erdélyi lótenyésztőknek, kik e létesülő ménestől várják egyrészt anyagjuk együttes kiprobáltatását és egy ... erdélyi lófaj reconstrukczióját, de ... ez különösen a fogarasi intézőség..., mert ha nevelésünk legjobb méneseiből összegyüjtött anyag kezei közt elpusztulna, ... eredményből aligha az anyag rosszaságára következtetnének.

A beszerzett lovak rossz konditióján kivül a teljességgel meg nem felelő Torreador ... is veszélyezteti a ménes jövőjét, mely ...eredményről kivánatos volna, ha többen meg... gondolnának.

Ugy az államnak, a tenyésztőknek, mint a ménes fogarasi intézőségének szolgálatot ... tenni, midőn az uj ménes rossz conditiójára hivjuk fel figyelmüket.

— **Helyreigazitás.** Felkérettünk a következő sorok közlésére: Az „Ellenzék" f. évi 149. számában az unitáris püspök ur abrudbányai utjára vonatkozó értesitésében a ... között a következők állanak: „Először a városi képviselőtestület és a városi tisztikar tisztelgett Boér Béla polgármester vezetése alatt, majd a főbányahivatal és más testületek. Végül az egyház Mózes Mihály vezetésével, a református egyház Molnár Albert ref. lelkész vezetésével, a róm. kath. plebános vezetésével" stb. Az igazsággal ily ellenkező értesitéssel szemben ki kell jelentenem, hogy a „kiküldött tudósitó" ur csak nagyon távolból szerezhette be információit, mivel itt nálunk az ev. ref. egyház kivételével egyetlen testület sem tisztelgett különkülön, hanem a polgármester ur felszólitására az egyházak és hivatalok vezetői a püspök urnál egyszerre tettük tiszteletünket s az összes nevében a polgármester ur tartott beszédet. Tisztelettel: dr. Lukács Antal plebános.

Legyen nyugodt a plebános ur, a tudósitó a lehető legközelebbről szerezte be informáczióit, a mennyiben jelen volt az ünnepségeken. Nem is ugy értette, hogy a plebános ur külön tisztelgett. De, ha mint pap tisztelgett, azt hisszük, nem önmagát, hanem egyházát képviselte. A tudósitó is csak azt akarta megjelölni. Arról is legyen nyugodt, hogy ha valaki másként értette volna is, az sem vonna le semmit tekintélyéből: felvilágosult katholikus ember csak természetesnek találja, hogy az unitárius egyház fejének a katholikus pap is megadja az illő tiszteletet.

— **A kolozsvár — aradi 310 kmt. verseny győztesei.** A feleki hegyen Startoló 21 kerékpárost, — kik szombaton 5 órakor lettek inditva Gróf Lázár István, Dr. Farkas Géza, Gámán Dezső, Bartha Gergely, Dunky Ferencz. Böhm Mihály és Kuszkó István által, igen sok baleset és kellemetlenség érte hosszu utjokon. Már Tövis-Gyulafehérvár közt órákig tartó záporon kellett keresztül vergődniök, majd a Maros öntötte el az országutat Maros Ilyén innen. A hátralévő utat árban és rossz uton kellett megtenniök. Az első beérkezők. utat tévesztettek s igy több óra késést szenvedtek Elsőnek nem kis meglepetésre Baumler érkezett Andor kerékpár egylet tagja vasárnap déli egy óra 33 perczkor. Utána egy másodperczen Gilmot a budapesti torna Club tagja, harmadik Papp, budapesti torna Club tag, negyedik Krempels, ötödik Bauer, hatodik Katzer Andor egyleti tagok, hetedik Szentpéteri, a Kolozsvári kerékpár Club tagja, nyolczadik Kubinyi, 9-ik Radler, kik mind kevés időközzel érkeztek és igen jó kondiczióban. Aradon igen szép fogadtatás készült számukra, melyről holnap adunk számot.

— **Szép esküvő** folyt le a szilágymegyei Hidvégen e hó 9-én. Nagyváradi F e r e n c z y Dezső a Hazai bizt. társaság erdélyrészi vezértitkára, néhai Ferenczy Miklós volt országgyülési képviselő és ügyvéd derék fia esküdött örök hüséget pelei Peley Olga kisasszonynak, Horváth Bertalan nagybirtokos, a Teleki grófi család volt jószágigazgatója bájos és müvelt nevelt leányának. A szép frigyhez a fiatal pár sok jó ismerőse küldte gratulatióját, a melyhez mi is őszintén csatlakozunk.

— **A Kolozsvár—aradi kerékpár távverseny** alkalmából tegnap délben Aradon rendezett zászlószentelési ünnepélyen a kolozsvári kerékpáros egylet is képviseltettte magát. A helyi egylet képviseletében ifj. B ö h m Mihály máv. hivatalnok és dr. G á m á n ipar és keresk. kamarai segédtitkár vettek részt az egylet megbizásából.

— **A magyar poéták sorsa.** Rosz idő jár mostanában a magyar poétákra. Az alanyi költészet müvelőinek nehéz küzdelmet kell folytatniok az élettel, ha azt akarják, hogy poétáknak maradjanak. Ha Petőfi, vagy Arany véletlenül most tünnének fel a poézis egén, egy ellen százat lehetne tenni, hogy éhen kellene halniok. Erre az állapotra vet világot egy tárczaczikkében Tóth Béla, a „P. H." hasábjain, abból az alkalomból, hogy P a l á g y i Lajost, — mint már irtuk — W l a s s i c s miniszter a hódmező-vásárhelyi iskolához a XI. fizetési osztály 3. rangfokozatába tanitónak nevezte ki, mi tudvalevőleg 500 frt. évi fiizetéssel jár. Talán tanitó Palágyi Lajos? Nem. Ő poéta, még pedig abból a fajtájából, a melyiknek semmi mellékfoglalkozása nincs. Nem tud megélni, ezért a miniszter tanitónak nevezte ki, hogy legyen miből életét fenntartania. Lehet, hogy jobban jövedelmező állást is adott volna, ha a paragrafusok a qualifikatiót illetőleg nem kötnék a kezét. Egy kicsit szerbiai szinezetü a dolog, a mint Tóth Béla mondja, de hát még is szép a minisztertől, hogy a szegény poétán igy is segiteni akar. Az Akadémia, az nem szokott ilyen embereket segiteni. Ott csak a fazék körül oldalkodóknak van helye. Ott nem segitnek azon, a ki szegényes ruhában kopogtat be. — A szegény R e v i c z k y Gyulának kórházban kellett elpusztulni. S vajjon az igazán nagy tehetséggel biró és nyomorban élő emberre gondolt-e az Akadémia? Oh, dehogy! Erre nem volt idő. Szóval keserves a magyar poéta sorsa s el lehet rájok mondani a suszterinas nótáját, ilyenformán módositva: „Kesereghet az az anya, a kinek fia poéta!" — Tegye le a pennáját jó előre, a ki poétai tehetséget érez magában. Ha rosz poéta és jó stréber: akkor megélhet. Ha hivatásos poéta: éhen vesz el. A XIX. század végének hivatott poétáira el lehet mondani Sárosy Gyulával: „Szegény anyád, ha tudta volna, dehogy szült volna tégedet!"

— **Esküvő.** Julius hó 10-én délelőtt Fehéregyházán Kénosi és Humorod — Városfalvi Kénosy Béla, nyugalmazott vármegyei főjegyző, a Ferencz József rend lóvagja, a magas német lóvagrend tulajdonossa stb., fia Kkénosi és Homorod Városfalvi Kénosy Pista vármegyei aljegyző örökhüséget esküdött Hohenbergi Onderka Márczel és gróf Haller Lonise leányának, Hohenbergi Onderka Melanienak.

— **Eljegyzés.** Ludányi Bay Lajos, szathmármegyei nagybirtokos, e hó 7-én jegyet váltott Ozsdolai gróf Kun Margittal.

— **Ferencz Ferdinánd eljegyzése.** Gmundenból, a hires fekvésü fejedelmi fürdőből érkezik a hir, mely — ha valónak bizonyul — minden magyar ember szivét örömmel fogja eltölteni. A Neues Wiener Tagblattnak táviratozzék Gmundenból, hogy ottani, az udvarhoz közelálló körökoen Ferencz Ferdinánd főherczeg eljegyzéséről beszélnek. A prezumptiv tronörökös hannoveri udvari körökben elterjedt hirek szerint Cumberland herczeg legidősebb leányát Mária Lujza herczegnőt jegyzi el. A főherczeg legközelebb Gmundenbe érkezik.

— **Betörés egy iskolába.** A Kollegiumnak csendjét igy a nyári szünetek alatt nem igen zavarja más meg, mint azok a kis teremtményei az égnek, a melyek különösen az ugrásban válnak ki; m.-vásárhelyi ref. kollegiumban azonban még mások is megfordulnak a nagy féria alatt. Ugyanis szerdán éjjel ismeretlen tettesek állandóan a nyitva tartott szobán át az üveges ajtóval ellátott igazgatói irodába betörtek s az ott talált 15 frt eltüntetése után még eddig ismeretlen czélból bizonyitvány ürlapokat megdézsmálták. Végre szives látogatásukkal a természettudományi szertárt is megtisztelték, a honnan szintén elemeltek egy pár forintot.

— **A 62-ik gyalogezred 100 éves jubileuma.** A m.-vásárhelyi Lajos, bajor herczeg nevét viselő 62-gyalogezred fennállásának 100 éves évfordulója alkalmából e hó végén fényes ünnepségeket fog rendezni a tisztikar. A város is, az ünnepségek czéljaira 500 frtot szavazott meg, amiért hálából, és elismerésképpen a város számos polgárát is meghivták, tisztán német nyelvü meghivókkal. — Közös hadsereg, székely főváros, polgárság és katonaság közötti egyetértés — és csak német nyelvü meghivó !!

— **Elgázolt siketnéma.** Szombaton d. u. 4 óra 20 perczkor, a Kocsárdról jövő személyvonat a kutyfalvi 16-os számu őrháztól m. e. fél kilométer távolságban, egy kanyarulatnál, egy árva süketnéma 20 éves leányt, elgázolt, a féllábát térden alul lemetszette aligha marad életben.

— **Czipészipari szakiskola.** A nagyszebeni áll. segélyez. bőr- és czipészipari szakiskolának tanmühelyében f. évi augusztus hó 1—15-ig azaz 14 napos időleges szaktanfolyam tartatik, melyre minden iparsegéd, mester vagy tanoncz, ki a czipészipari szakmában magát tökéletesiteni akarja, felvétetik. A tanfolyam ingyenes. Lakás- és ágyról gondoskodva van. Jelentkezni lehet f. hó 30-ig Schuster Márton tanár ur, mint a felügyelőbizottság elnökénél Nagy-Szebenben.

— **Emberevő csikó.** Nyári munkaidőben szegény ember gyermekének sorsa, hogy elhagyatottságban legyen. De még nem is sok ügyelettel vannak reá. Csak igy történhetett meg a borzalmas eset, a melyet Szabadkáról jelent tudósitónk: Balázsevics János kiment a földjére dolgozni, otthon hagyván a feleségét a gyermekével. Az asszonynak dolga akadt a szomszédban, elaltatta a gyermeket, a bölcsőbe tette s asszonyi szeleburdisággal pitvarajtót, szobaajtót nyitva hagyván, elment hazulról. A szülőanya ilyen bünös könnyelmüsége meghozta a maga szomoru gyümölcsét. Mig az asszony odajárt, az istállóból, mert az is nyitva maradt, kiszabadult egy csikó. Eleinte az udvaron futkározott, azután bement a szobába. Ott meglátta az alvó kisdedet s nyalni kezdte az arczát. A csecsemő fölébredt, sirt, a csikó harapdálni kezte. Talán a szegényke kis arczából ömlő meleg vér volt a kedve szerint való. Mikor az anya hazatért, akkor is ott állt a csikó a bölcső mellett s rágta a gyermeket. Ugy összeharapdálta, hogy nem lehetett ráismerni. A szerencsétlen kis magzatot az előhivott orvos a Mária Terézia-kórházba szállitotta.

— **Elevenen eltemetve.** A főváros közelében Erzsébetfalva és Kossuthfalva között szombat délután három munkást temetett maga alá a föld. A három munkás egy kut vájásán dolgozott és szerencsétlen végüket az elővigyázati intézkedések figyelmen kivül hagyásának köszönhetik. A kutból kiásott föld munkaközben hirtelen megmozdult és elboritotta a munkásokat, a kik halálukat lelték. Az esetről szóló részletes tudositás a következő: Erzsébetfalva határában az 1542. számu telken Biró János épitett egy kis majort. A major szélén e hó elején kutat kezdtek ásni. Az ásatási munkálatokat Leitner Jakab fővárosi kutmester 14 éves Jakab nevü inas fiával és Huber István és Huber Béla napszámosokkal végezte. A kut szája tizennégy méternyire volt kiásva, mélysége pedig tizenegy méternyire. A kut száját körben háromnégy méter magas deszkapalánk keritette el. Szombaton délután két órakor a kut száját körülvevő deszkafal a rája n e h e z e d ő homoktömeg n y o m á s a alatt hirtelen félkörben eltörött. A homokréteg egy pillanat alatt megtöltötte a kut egy harmad részét és maga alá temette a három embert. A kétségbeesett kutmester őrültként futott fel s alá, első perczben a nagy rémülettől nem tudott mihez fogni. A tanyán dolgozó többi munkásnépség összefutott és segiteni akart a szerencsétleneken, de a kutba ereszkedni egyik sem merészkedett, mert félő volt, hogy a még fenmaradt homok is lecsuszik a mélységbe. Csak délután négy órakor, a mikor egy mérnök érkezett a fővárosból, foghattak hozzá az eltemetett munkások kiásásához. Arra azonban már számitani sem lehetett, hogy szerencsétleneket élve találják. Éjfél volt már, a mikor végre egyenkint kiásták a homokban megfult embereket. A helyszini vizsgálatot a pestvidéki törvényszék egy kiküldötte ma délután tartotta meg.

— **Fényképészeti készülékek dilletánsok részére.** Mindazoknak, kik a fényképészet, ezen vonzó és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az 1854. év óta fennálló **Moll A.** cs. és kir. udv szállitó Bécs, Tuchlauben 9 sz. alatti fényképészeti kellékek különlegességi áruházát és e czég képes árjegyzékének áttekintését, a mely kivánatra ingyen megküldetik.

MULATSÁG.

A p o s t a t á v i r d a a l t i s z t e k és szolgák által önsegélyző és önképző egyesületük alapja javára f. hó 10-én rendezett nyári tánczmulatság igen jól sikerült. Az igazgatóság és a hivatal tisztviselői is majdnem teljes számban megjelentek a mulatságon és a legnagyobb megelégedéssel hallgatták az egyesület körében alakult dalárdát, melynek kellő kitartás esetén szép jövőt jósolhatunk. Különösen kivált a müsorban Svéd József altiszt tenor sólója. A táncz 8 órakor kezdődött és az első négyest 56 pár tánczolta. A vendégek teljes megelégedéssel távoztak haza és legfeljebb azt sajnálhatták, hogy a Lövölde bérlője a kiszolgálás pontosságára és a hüsitő italok élvezhetőségére kevés gondot forditott.

Gyászrovat.

D r. S z á s z Bélát, a kolozsvári tud egyetem nyugalmazott tanárát szombaton délután igen élénk és általános részvét mellett temették el a belfarkas-utczai gyászháztól. A temetés napján a déli órákban egymást érték a részvét látogatók, a kik valamennyien kifejezést adtak a család előtt igazán érzett részvétüknek. A temetést közvetlen megelőzőleg tömegesen gyültek össze a gyászház udvarán Kolozsvár előkelőbb társadalmi köreinek tagjai. Képviselve voltak a városi és vármegyei tisztikar tagjai, az öszszes iskolák tanári testületei, az ev. ref. egyházkerület igazgató tanácsa, az összes állami hivatalok, testületek és társulatok, az egyetem tanári kara dr. Lechner Károly és dr. Terner Adolf rectorokkal az élén testületileg jelent meg s a koporsó után a gyászolók sorában kisérték ki utolsó utján elhunyt kiváló kollegájukat. A koszorukkal boritott s az elhunyt családtagjai, rokonai és jó ismerősei által környezett ravatalnál M o l n á r Lőrincz ev. ref. lelkész tartott szépen kidolgozott, külformájában és belső tartalmában egyaránt becses gyászbeszédet, mely a jelenvoltakra nagy és mély hatást gyakorolt. Ezután a menet megindult a temető felé. A menet élén az egyetem gyászlobogóját vitték. A halottas kocsi után haladtak az elhunyt két testvérbátyja S z á s z Károly budapesti és Szász Domokos erdélyi ev. ref. püspökök, az elhunyt családtagjai, rokonai, az egyetem tanári testülete. A menetet hosszu kocsisor zárta be. A kihült tetemet a köztemetőben levő családi sirban helyezték örök nyugalomra. L e g y e n á l d v a e m l é k e z e t e!

Közönség köréből.*)

A csik-tusnádi fürdő szövetkezetnek érdekében állna, hogy ugy a háztulajdonosok, mint a szálloda tulajdonos a szoba dijakat illő árban határoznak meg, mert, a mint tapasztaltuk tulságos árt kérnek s ez által a vendégek el távoznak s elidegenednek a különben kellemes fürdőtől. Kövessék e tekintetben Előpatak s más fürdők igazgatóságának az eljárását. Ajánljuk e kivánságot az igen tisztelt Igazgatóság figyelmébe.

Több vendég.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Háboru.

Madrid, jul. 11.

Almadovar külügyminiszter tagadja, hogy béketárgyalásokat szólitottak volna. A Fabra ügynökség szerint az általános benyomás az, hogy a miniszterek a békét illetőleg nincsenek egy véleményen, Santiago de Cubába segély csapatok érkeztek.

Blanco tábornok hivatalos távirata jelenti, Santiago de Cuba bombázását tegnap meginditották. A foglyok kicserélése ma megtörtént. Amerikai segélycsapatok szállottak partra, hogy Garcióval egyesüljenek. Az amerikaiak védőmiveket emeltek és az állomásokban ütegeket helyeztek el.

*) E rovat alatti közleményekért a felelőség a beküldőt illeti. Szerk.

Róma, jul. 11.

Merzsinából érkezett táviratok szerint a tegnap megérkezett spanyol torpedóvadász hajó tisztjeit rendkivül leverte a Cervera hajórajának elpusztitásáról szóló hir, a melyet nem ismertek és kijelentették, hogy ők minden áldozatra készek.

A táviratok azt mondják, hogy Camara hajórajának többi részét minden pillanatban várják.

Washington, jul. 11.

Hat tüzérüteg és két gyalogezred, a melyek nem régen indultak el Sampaból, Santiago de Cuba elé érkezett.

Mac Kinley elhatározta, hogy előlépteti Sampsont és Schleyt Cervera hajóhadának megsemmisitése körül szerzett érdemeik elismeréséül.

Itt az a vélemény uralkodik, hogy ha Cuba holnapig nem adná meg magát, ütközetre kerül a dolog. Schefter tábornok csak feltétel nélkül való kapitulácziót fogad el.

Vámtariffa.

Budapest, jul. 11.

A kereskedelmi miniszteriumban reméllik, hogy a vámtarifa ügyében összehivott egyesülete még **e hét folyamán befogja fejezni tanácskozásait.**

Vasárnapi munkásgyülések.

Budapest, jul. 11.

A legutóbbi napokban a munkások körében nagy agitácziót fejtettek ki, hogy a faipari munkásoknak tegnapra hirdetett nagy népgyülésére minél nagyobb számmal jelenjenek meg, mert az általános választási jogon kivül a munkások helyzetére és az ipari munkás védelmére vonatkozó kérdéseket is fogják tárgyalni. Daczára ennek mindössze csak mintegy 600 munkás jelent meg a gyülésen, mely nehány zavaró inczidenstől eltekintve rendben folyt le.

Annál zajosabban folyt le az ujpesti munkások gyülése, a szónokok egyre támadták a parlamentet, ugy hogy Gyalokay rendőrtanácsos többször volt kénytelen az illetőktől a szót megvonni. Végül elhatározták, hogy az általános választói jog törvénybe iktatása végett kérvényt intéznek a képviselőházhoz.

A honvédelmi miniszter és a kisipar.

Budapest, julius 11.

A honvédség részére a jövő évben szükséglendő tizezer pár bakancs és tizezer könyyebb fajta czipőnek szállitását a honvédelmi miniszter alkalmi iparosszövetkezetek utján kivánja eszközöltetni és e végből leiratot intézett az ipari és kereskedelmi kamarákhoz, hogy az illető iparosok figyelmét e szállitásra irányitsák. A miniszterium hajlandó az iparosoknak az eddigi kedvezményeket megadni, sőt nem is követeli a válalkozóktól az eddigi szokásban várt kötelező nyilatkozatot, csak azt köti ki a miniszter, hogy az esetben, ha az egyes iparosok, alkalmi szövetkezetek az elválalt megrendelést nem teljesithetnék, ezt idejekorán a miniszternek bejelentsék, hogy a miniszter másutt szerezhesse be a szükségletet.

Német lap rólunk.

Budapest, julius 11.

A „Kölnische Zeitung" megbotránkoztató dolgokat ir Magyarországról. Czikkében az aradi adósikkasztással, Tóth postatiszt szökésével és Balassa öngyilkosságával foglalkozva, azt a következtetést vonja le, nálunk teljes zülöttek a közállapotok, az erkölcs, becsület és jog fogalma pedig teljesen kiveszett.

24 uj iskola.

Budapest, jul. 11.

Mármarosmegyében a ruthének és oláhok között 24 uj magyar nép iskolát állitanak fel.

Reich Jenő és társa jelentése.

Budapest, julius 11.

Gabnatőzsde.

Buza őszre	—	—	—	8·63
„ juniusra	—	—	—	—
Tengeri őszre		—	—	4·34
„ juliusra		—	—	5·06
Rozs őszre	—	—	—	6·67
Zab őszre	—	—	—	5·62

Értéktőzsde.

Osztrák hitelrészvények	359·00
Magyar „	393·00
Államvasut „	358·00

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz.: 27.006—898. VI. 514. 1—1.

Ajánlati hirdetmény.

A kolozsvári kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Teke községben levő sónagyáruda kezelésének biztositása czéljából **1898 évi julius hó 26-án d. e. 10 órakor** a pénzügyigazgatóságnál irásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyalásban részt venni kivánók sajátkezüleg aláirt s 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatukat 200 frt bánatpénz kiséretében lepecsételten f. év julius hó 26-ának d. e. 10 órájáig alulirt kir. pénzügyigazgatóság főnökénél annál bizonyosabban nyujtsák be, — mivel később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen só kisárudával összekötött só nagyárudának évi forgalma 864 métermázsát tett ki és sóbeszerzésre a deés-aknai m. kir. sóbánya hivatalhoz van utalva, a hol az métermázsánként 6 frt 85 kron szerzendő be.

Az irásbeli ajánlatokban számmal és betüvel határozottan megjelölendő azon ár, mely mellett ajánlattevő kötelezettséget vállal a sót métermázsánként nagyban árulni és felemlitendő azon körülmény is, hogy ajánlattevő a részletes feltételeket ismeri s magát azoknak mindenben aláveti.

A részletes feltételek alulirt kir. pénzügyigazgatóságnál betekintketők.

Ezen ajánlati versenytárgyalásban csak azok vehetnek részt, a kik törvény szerint terhes szerződések kötésére személyi képességgel birnak.

Az áruda kezelésének megkezdésére vonatkozó időpont a kir. p. ü. igazgatóság által a szerződés megkötése alkalmával fog meghatároztatni.

A letett bánatpénz az ajánlat elfogadása esetén óvadékul visszatartatik.

Kolozsvárt, 1898 julius 6-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Sz.: 13682—98 515. 1—1.

Hirdetmény.

A b.-hunyad-bélesi törvh. közut Keleczel-bélesi szakaszának áthelyezése és kiépitése 239—97 illetve 26—98 kgy. jkv. sz. a. kelt törvényhatósági bizottsági határozattal elrendeltetvén, a nm. m. kir. kereskedelmi minister urnak 348—98 sz. a. kelt magas rendelete értelmében eszközölt helyesbbitések után, ezen közutépitési ügyben az 1890 évi I. t.-cz. 56 §. illetve 64 §. alapján Keleczel és K.-Ujfalura nézve julius 28. M.-Valkó, M.-Gy.-Monostorra julius 29-én tüzetett, a müszaki tervek pedig a kolozsvári kir. áll. épit. hivatalnál közszemlére tétettek.

Jelen hirdetmény közzétételével az összes érdekelteket felhivom, hogy a közszemlére kitett terveket betekinthetik az arra vonatkozó észrevételeket irásban **julius 26-ikáig** alólirotthoz avagy szóval a 28—29-iki helyszini tárgyalás alkalmával a tárgyalást vezető törvh. tisztviselőnél bejelenthetik, és egyidejüleg az összes érdekeltek a helyszini bejáráshoz ez uton is meghivatnak.

Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsvárt 1898 julius 6-án

Gróf Lázár,
alispán.

Sz.: 2172—898 510. 3—3.

Hirdetmény.

Dedrád község telekkvei birtok szabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelethez képest átalakittatnak és egyidejüleg ezzel mindazon ingatlanokra nézve, — a melyekre az 1886. évi 29. 1889. évi 38. és 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t.-czikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatosittatik.

E czélból az átalakitási előmunkálat hitelesitése és a helyszini eljárás Dedrád községben folyó **1898 évi augusztus hó 7. napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, — hogy a hitelesitési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az uj tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv. végleges átalakitása után téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik.

2. Mindazok a kik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitüzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de a tkvvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirásra az 1886 évi 29 t.cz. 15—18 §.-ok és az 1889 évi 38 t.cz. 5—6. 7. és 9 §.-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeit a kiküldött előtt igazolják avagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesithetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. Mindazok a kiknek tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyébb jog van nyilvánkönyveleg bejegyezve ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezik, illetve hogy törlési engedély nyilvánitása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg mert, ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Tekén, 1898 május hó.

Gaal,
kir. jbiró.

Pollák és Clauser

vizvezeték, csatornázás és szivattyu felszerelési vállalat.

Vállalataink könnyebb lebonyolitása miatt szükségessé vált

Iroda-helyiségünket

Korniss-utcza 1. számtól áthelyezni a Kőfalsori szappan-utcza 4. és Postakert-utcza 1. szám alá. (A tüzoltó-laktanya átellenében.)

A hol műhelyünk és raktáraink vannak.

Korniss-utczai irodánk azonnal kiadó!

502. 3—10.

Fegyverek becserélése, átalakitása és javitása.

Agyazásokat 3 nap alatt eszközlök.

BALOGH JÓZSEF

puskamüves és mechanikus

KOLOZSVÁRT.

Magy. kir. lőpor áruda.

Mindennemü elől és hátultöltő (lancaster és lefaucheux) vadász fegyver, angol, franczia és belga revolver u. m.: lefaucheux-, central-, buldogg-, central constabulary-, puppy-, hammerles-, amerikai Schmith és Wesson szerkezetü-, „Breloque" stb. stb. flobert, pisztoly dus választékban; **kész töitények, fojtás, serét, hüvely,** és minden más vadász felszerelések kaphatók.

Minden fegyver saját műhelyemben be lesz lőve s azokat jótállás mellett, jó lelkiismerettel ajánlhatom.

Villanycsengő, telephon, villámháritó és villany-hálózat berendezés s minden e szakmába vágó munka jutányos árban elvállaltatik.

Valódi angol kerékpárok feltünő olcsó árban készpénzfizetés mellett.

Kerékpár, kard és vivóeszközök **javitása.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

396. 9—10.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Kerékpárok feltünő olcsó árban.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen. e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerez a

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy eredeti üveg ónozott ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas szikso.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekett mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmind évszer fogfájás ellen. Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára 60 kr.

Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék **határozottan** MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár **Kolozsvárt:** Széky Miklós, Wolff J. gyógyszert. **Deésen:** Nik Ferencznél. — **Maros-vásárhelyt:** Bucher Károlynál. — **N.-Enyed:** Kovács József gyógysz. — **S.-A.-Ujhely:** Malartsik G. 375. 8—26.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vizmü- és csatorna-vállalat

Többszörösen kitüntetve.

Fő és **vidéki városokban** több mint **6000** magános nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsvári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készitésére egyedül jogosult vállalat — a legszolidabban

házi vizvezetékek és csatorna-munkák, vizkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-csapok

berendezésére.

Költségvetéseket, tervezeteket dijtalanul szivesen készit a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat
kolozsvári vizmü- és csatorna-épités vezetője
(Kolozsvárt, Belmagyar-utcza 45. sz.)

625.(93—x)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére." — Ára 1 frt.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

A kolozsvári közuti vasut részv. társ. mint a

Magyar általános hitelbank szén-osztályának erdélyrészi vezérképviselősége

elfogad megrendeléseket ugy fuvarokban — 100 klgrtól kezdve — mint kocsirakományokban szállitandó **Lupényi (urikány zsilivölgyi) legjobb minőségü darabos-, salon-, koczka-, dió-, rostált és pormentes aknai és kovácsoló-kőszénre,**

továbbá:

Felső-sziléziai legkitünőbb minőségü koczka- és dió- pirszén (koaksz.)

Állandó nagy raktár: **A közuti vasut forgalmi telepén.**

Bármily minőségü kőszén, — illetve pirszén anyagbani megrendelés akár **fuvarokhan,** akár pedig **kocsi-rakományokban** kivántatnék a szállitó azonnal és a legpontosabban foganatosittatik.

A befuvarozás kizárólag a közuti vasut saját szénszállitó szerkezeteivel eszközöltetik.

Erdélyi állomásokról beérkező megrendelések a legrövidebb idő alatt — **közvetlen a lupényi kőszénbányák által** — teljesittetnek.

A közuti vasut anyagrektára elfogad továbbá megrendeléseket **méterenként és kocsirakományonként** saját raktárából azonnal hazszállitandó **I. rendü bükk tüzifára.**

Iroda: **Belmagyar-utcza 6. sz.** Távbeszélő állomás: **97.**

Raktár: **a közuti-vasut forgalmi telepén közraktárak mellett.**

Távbeszélő állomás: **155.**

Megrendelések elfogadtatnak: **Reményik L. és fiai** főtér, **Kiss** főtér, **Kónya Sándor** főtér, **Szele Márton** főtér, **Boskovics József** belmagyar-utczai, **Papp Ernő** belhid-utczai, **Weinberger és Thaler** belmagyar-utczai üzletében Kolozsvárt.

967. 4—

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

AZ

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

ÉS AZ

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN

valódi minőségben csakis mint eddig, ezentul is ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. D.-féle gyógyszertárban

358.10—12. **készül és megrendelhető.**

Szeplőket és **májfoltokat,** valamint az összes **bőrtisztátalanságokat** biztosan eltávolit.

Egy tégely valódi Spitzer kenőcs . . 35 kr.
Egy üveg valódi Spitzer-mosdóviz . . 40 kr.
Egy darab valódi Salvator-szappan . . 50 kr.
Egy doboz val. lyoni rizspor 3 szinb. 50 kr. és 1 frt
Egy tégely kézpaszta . . . . . 60 kr.

Figyelmeztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvényi bejegyzéssel beiktatott védjegygyel el vannak látva és kéretik a t. közönség csak a DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

ELŐPATAK

GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállitáson kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomor-égés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsábában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkor és kedélykorban, máj és lépdaganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a pozsgerj s váltólázakból származott lépdagoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és hugyhólyag hurutos bántalmaiban kezdődő hugy- és fővénykő lerakodás a hugykőképződéseknél, a méh idült tömüléseinél, daganiál, fehérfolyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuzbajok.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett **meleg- és hideg ásványviz-fürdők, friss kecske tej, hidegviz, gyógymód, massage, svéd-tornászat** áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van **orvos, gyógytár, távirda, posta, 600 szoba** áll a közönség rendelkezésére napi ár **60** krtól fennebb. — szobák árai **május 15-étől julius 1-ig** és **augusztus 15-től szeptember 15-ig 30%-kal olcsobbak.** Az étermekben **nagyon jutányosan étkezhetni.**

Szorakozásul vannak **parkok, erdei sétányok, olvasó, zengora- és társalgó termek, tornászat, csolnakázó tó, szinhaz, hangversenyek, bálok** s **kirándulások;** ugyszintén egy elsőrangu **czigány-zenekar.**

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellet ingyen lakásban és gyógydij-mentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a **földvári** vasut állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocsin szállitják a gyógyvedégeket; társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik **2** frt; több személynél személyenként **1** frt **30** kr. fizetendő. Egy magánkocsi dija **3** frt. — Ezen koksikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasitást és felvilágositást készséggel ad

Előpatak, 1898. május hó.

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

353. 20—20.

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.